

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ 2565

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. หลักการและเหตุผล

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest) ตามความหมายของสำนักงาน ก.พ. คือสถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมา จนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างไรพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ขัดกันก็ได้

องค์การบริหารส่วนตำบลกาบองเคาะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐในการปกครองและบริหารจัดการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้แก่คนในท้องถิ่น เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีความเข้าใจในสภาพและรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นภายในท้องถิ่น ทั้งนี้การปฏิบัติงานและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือได้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปัญหาการทุจริตอันเป็นปัญหาของสังคมไทยที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานและนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลกาบองเคาะ เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการทุจริตในหน่วยงาน จึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ 2565 เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงรองรับเหตุการณ์ความเสี่ยง ระดับของความเสี่ยง และมาตรการการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติงาน การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกาบองเคาะ อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กรให้สามารถทำงานด้วยความโปร่งใส ตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม โดยประชาชนมีส่วนร่วมสามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและรับผิดชอบ

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสียหาย ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพ เนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน พบว่ามีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกไปเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง ต่ำ และสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดประโยชน์ทับซ้อนขององค์การบริหารส่วนตำบลกาญูบเกาะ ดังนี้

ระดับความเสี่ยงโอกาสการเกิดทุจริต

๑ : ความเสี่ยงระดับต่ำ

๒ : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบ ระมัดระวังในการปฏิบัติงาน

๓ : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นประบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร หลายขั้นตอนยากต่อการควบคุม

๔ : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ไม่สามารถควบคุมตรวจสอบหรือติดตามได้อย่างใกล้ชิด

ระดับของผลกระทบ

๑ : ผลกระทบต่ำ มีความเสียหายเล็กน้อย สามารถควบคุมและแก้ไขได้

๒ : ผลกระทบปานกลาง มีความเสียหายปานกลาง

๓ : ผลกระทบสูง มีความเสียหายสูง อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานอื่นๆในองค์กร

๔ : ผลกระทบสูงมาก มีความเสียหายสูง อาจส่งผลกระทบต่อบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก

ประเด็น	ความเสี่ยงที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	โอกาส เกิดการ ทุจริต	ระดับ ของผล กระทบ	มาตรการป้องกันความเสี่ยงที่ อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ ทับซ้อน
การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ/เจ้าหน้าที่ เลือกผู้ประกอบกิจการที่มีส่วนได้เสียกับตนเอง	๔	๔	เข้มงวดในการคัดเลือก ผู้ประกอบการ หรือการตรวจ รับพัสดุ
การจัดโครงการกิจกรรม	การเลือกพื้นที่การจัดกิจกรรม หรือผู้ประกอบกิจการที่ มีส่วนได้เสียกับตนเอง	๔	๔	คำนึงถึงผลประโยชน์ ความ คุ้มค่า ที่จะเกิดขึ้นกับโครงการ
การบริหารงานบุคคล	การสรรหา บรรจุ บุคคลที่ไม่เป็นธรรม เอื้อเพื่อแก่ เครือญาติ หรือผลประโยชน์ที่ตนได้รับ	๓	๓	มีการประกาศรับสมัครและ การคัดเลือกที่โปร่งใส และ ตรวจสอบได้
การใช้ทรัพย์สินของทาง ราชการ	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ส่วนตัวโดยไม่ได้ขอ อนุญาตอย่างถูกต้อง	๓	๓	มีการทำทะเบียนควบคุม ทรัพย์สินและควบคุมให้มีการ ขออนุญาตการใช้ทรัพย์สิน อย่างถูกต้องตามระเบียบ
การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ของเจ้าหน้าที่	การให้หรือรับสินบนเพื่อให้ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติงาน ตามหน้าที่	๔	๔	มีมาตรการให้หรือรับสินบน และลงโทษทางวินัย และสร้าง จิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มี คุณธรรม และจริยธรรม
การมาปฏิบัติงานตามเวลา ราชการ	การนำเวลาราชการไปปฏิบัติอย่างอื่นที่ไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์กับหน่วยงาน	๓	๓	ควบคุมและสร้างจิตสำนึกให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างมี ความรับผิดชอบ เห็นแก่ ประโยชน์ส่วนรวม และ ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการ ปฏิบัติงานเป็นไปตามความ เหมาะสม
การอนุมัติ การอนุญาต การ รับรองสิทธิ์	ความรวดเร็ว ความสะดวกในการได้รับสิทธิ์เกิดขึ้นกับ เครือญาติ คนรู้จักหรือคนที่มีผลประโยชน์กับตนเอง	๓	๓	ปฏิบัติงานให้ถูกต้องตาม ระเบียบ ให้บริการประชาชน ให้เท่าเทียมกัน

๓. การบริหารจัดการ ตามหลัก ๔ ประการสำหรับการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ประกอบด้วย

- ๑) ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ เจ้าหน้าที่ต้องตัดสินใจภายในกรอบกฎหมาย และนโยบายตาม
ขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบโดยไม่ให้มีผลประโยชน์มาแทรกแซง
- ๒) สนับสนุนความโปร่งใสและพร้อมความรับผิดชอบ กำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน และเปิดเผย
ให้ประชาชนทราบ รวมถึงเปิดโอกาสให้ตรวจสอบ
- ๓) ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคล และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง เจ้าหน้าที่ต้องระบุผลประโยชน์
ทับซ้อนในการปฏิบัติ และจัดการกับเรื่องส่วนตัวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาให้มากที่สุด โดยผ่านบริหารต้อง
รับผิดชอบต่อการสร้างระบบป้องกัน พร้อมกำหนดนโยบาย

๔) สร้างวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารสร้างสภาพแวดล้อม เชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มีประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อน

๓.๑ แนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ๗ ขั้นตอน ประกอบด้วย

- ๑) ระบุว่าผลประโยชน์ทับซ้อนแบบใดที่อาจเกิดขึ้นในองค์กร
- ๒) พัฒนานโยบาย และกลยุทธ์การจัดการปัญหา
- ๓) ให้ความรู้แก่บุคลากร อบต.กาญบ่อเกาะ รวมถึงคณะผู้บริหาร
- ๔) ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ๕) สื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้รับบริการ ผู้สนับสนุนหน่วยงาน และประชาชนทราบถึงความมุ่งมั่นในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน
- ๖) บังคับใช้นโยบายที่กำหนด
- ๗) มีการทบทวนมาตรการ นโยบาย ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

๓.๒ แนวทางการป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- ๑) ปรับปรุงนโยบาย มาตรการให้รัดกุม ชัดเจน ลดโอกาสที่จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ๒) ค่อยสังเกต ประเมินพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างเป็นระบบในกรณีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นอาจใช้ทั้งการติดตั้งกล้องวงจรปิด และการใช้สายสืบภายใน
- ๓) ลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิธีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพื่อป้องกันการรวมกลุ่มหรือSyndicate
- ๔) ตรวจสอบพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ระดับบริหารเนื่องจากมีแนวโน้มที่จะเกิดผลประโยชน์สูง
- ๕) มีระบบพิจารณาคัดเลือกผู้ทำหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินทุกระดับเป็นพิเศษ และควรให้ตรวจสอบพฤติกรรมร้ายรวผิตปกติ
- ๖) ควรมีการศึกษาวิจัยอย่างแท้จริงในกลุ่มงานที่มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนสูง
- ๗) ควรมีการทดสอบเรื่องความซื่อตรงของข้าราชการ บุคลากรในหน่วยงานเป็นครั้งคราว
- ๘) ทำการสำรวจทัศนคติของประชาชน และผู้มารับบริการ เพื่อประเมินผลการทำงานและการคอร์รัปชั่น

๓.๓ แนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- (๑) หลักนิติธรรม
- (๒) หลักคุณธรรม
- (๓) หลักความโปร่งใส
- (๔) หลักการมีส่วนร่วม
- (๕) หลักความรับผิดชอบ
- (๖) หลักความคุ้มค่า